

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2023, gehouden op donderdag 30 maart 2023 jl. en georganiseerd door NHL Stenden Hogeschool). Bij elkaar bijna 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op donderdag 27 maart 2025 in Zwolle en wordt dan georganiseerd door Hogeschool Windesheim. Kijk op www.nioc2025.nl voor meer informatie.

Wil je op de hoogte blijven van de ontwikkeling rond Stichting NIOC en de NIOC kennisbank, schrijf je dan in op de nieuwsbrief via

www.nioc.nl/nioc-kennisbank/aanmelden-nieuwsbrief

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Naam en tituluur: Ruben Sinkeldam

E-mailadres: r.p.a.sinkeldam@saxion.nl

Bedrijf/onderwijsinstelling: Saxion

Functie: Beleidscoördinator internationalisering ACT/Beleidsmedewerker Saxion Kunst

Titel bijdrage: Kunstzinnig denken en onderwijs/kunstbeleid Saxion

Subthema: Kan kunst bijdragen aan innovatie en persoonlijke ontwikkeling in het HBO. Leren in perspectief

Vorm: Presentatie

Nodig: Beamer en audio

Abstract:

Het toekomstige werkveld van een HBO student is dynamisch en internationaal. Een baan tot je pensioen bestaat niet meer en binnen enkele jaren zal elke HBO student te maken krijgen met internationale contacten. Als collega, klant of opdrachtgever. In de opleidingen dienen we de studenten hier op voor te bereiden. Het inzetten van Kunst kan een rol spelen om dit te bereiken. Saxion is hiervoor beleid aan het ontwikkelen.

Onderwerp:

“Kunst heeft in de westerse geschiedenis verschillende rollen en functies gehad.

Er zijn periodes geweest dat Kunst meer verbonden was aan de Kerk of aan het rijke mecenaat of aan de artistieke tegenbeweging (DADA) of ten behoeve van de artistieke bildung ofwel schoonheid ter verheffing van iedereen (het volk), zoals de Arts & Craftsmovement en Het Bauhaus.

Vanaf de Renaissance zijn Kunst, Wetenschap en Techniek sterk(er) aan elkaar verbonden, met onder meer een piek ten tijde van de Bauhausbeweging, begin 20ste eeuw. Dit is een turbulente tijd van grote veranderingen en grote kunstenaars, zoals Mondriaan, Picasso, Matisse, Duchamp. Kunstenaars die urgent onderzoek deden naar de kern van wat werd weergegeven, naar wat kunst is en vermag, naar de relatie en betekenis van kunst & kunstenaar voor de samenleving als katalysator van vernieuwing en spiegel van zijn tijd.

Kunst is meer dan decoratie en schilderijen aan de muur. Kunst kan inspireren, verrassen, verwarren, je op nieuwe ideeën binnen het eigen vakgebied brengen, relativiseren en daardoor een rol in het onderwijs vervullen. Het kunstzinnige proces dat de kunstenaar doorloopt bij het verwezenlijken van ideeën worden door anderen vaak als wonderlijk, vreemd of onmogelijk gezien. Het uitwisselen van zo'n ander perspectief en/of denkwijze kan van grote waarde zijn in het onderwijs, alsook voor de persoonlijke ontwikkeling van de student zelf. Inzien dat er meer mogelijk is dan hij/zij denkt.

Dit gebeurt niet vanzelf, bv door studenten naar een museum te sturen, niet iedereen staat als vanzelf open voor nieuwe ideeën of beelden. Dat zal georganiseerd en begeleid moeten worden, we zullen studenten moeten verleiden hier aan deel te nemen.”

De volgende aspecten van Kunst zijn van belang binnen een onderwijssetting:

- Waarneming
- Kunstzinnig Proces
- Artistieke ontwikkeling
- Persoonlijke ontwikkeling
- Product

Bij Saxion wordt momenteel beleid ontwikkeld om kunst in te zetten juist bij niet creatieve en of kunstzinnige opleidingen.

Daarbij wordt vooral gebruik gemaakt van de aspecten van de waarneming, het kunstzinnig proces en de persoonlijke ontwikkeling aan de orde.

Waarneming:

Om iets nieuws te kunnen creëren moet je kunnen kijken. En je vooral bewust zijn van wat je niet ziet en er wel is. Het is van belang dat je in staat bent te zien wat er werkelijk is en niet wat je brein construeert vanuit het verleden. Je leert zonder vooroordelen kijken en waarderen. Daardoor zal je in staat zijn je eigen producten objectiever te beoordelen. En wanneer je de wereld zonder vooroordelen kunt bekijken ben je beter in staat daar aspecten uit te gebruiken voor je eigen ontwikkeling.

Kunstzinnig proces:

Kunstenaars zijn in staat nieuwe dingen te creëren. Innovatie staat tegenwoordig overal hoog op de agenda. Echter écht nieuwe dingen bedenken en maken is moeilijk. Het menselijke brein is zo gemaakt dat je alleen kan zien wat je kent. Dat betekent dat het voor het brein moeilijk is iets nieuws te zien. Bij kunstenaars is dit essentieel. Kunstenaars zijn in staat aan een proces te beginnen waarvan aan het begin niet bekend is waar het uitkomt. Elke stap die gezet wordt in het proces wordt bekeken, gewogen en beoordeeld. De uitkomst daarvan bepaald wat de volgende stap is. Studenten kunnen van dit proces leren hoe om te gaan met een proces waar van tevoren niet bekend wat de uitkomst is. Daarbij is van belang dat ze zonder vooroordelen elke stap in de ontwikkeling van het product wegen, waarderen en beoordelen. Onbevooroordeeld naar uitkomsten leren kijken. Dit zal bijdragen aan het innovatievermogen van de student.

Persoonlijke ontwikkeling:

In het HBO leiden we studenten op voor een dynamisch internationaal werkveld. Studenten dienen hier op voorbereid te worden tijdens hun studie. Kunstzinnige processen kenmerken zich doordat ze dynamisch en onvoorspelbaar zijn. Door studenten het kunstzinnig proces te laten doorlopen en te laten reflecteren op hun handelen gedurende dit proces krijgt de student inzicht in zijn/haar houding en handelen in een onzekere situatie. Door inzicht te krijgen in zijn/haar eigen handelen en oplossingsstrategieën in deze situaties zal de student leren dat hij/zij in staat is om ook in die situaties tot oplossingen te komen. Dit geeft de student vertrouwen. Hij/zij zal beter voorbereid zijn op het dynamische en internationale werkveld.

Met name in de ICT zijn de veranderingen van het werkveld groot. Daarmee ook in het onderwijs. Hoe bereid je een ICT student voor op een dynamisch en internationaal werkveld?

Tijdens de presentatie zal Ruben aan de hand van voorbeelden ingaan op hoe het kunstzinnig proces kan bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van de student. Hoe kunst in een juiste setting kan bijdragen aan het ontstaan van innovatieve producten of een andere kijk op het eigen vakgebied.

Ruben Sinkeldam is in 1989 afgestudeerd aan de kunstacademie AKI, momenteel onderdeel van ArtEZ.

Na 10 jaar als zelfstandig kunstenaar gewerkt te hebben en aan meerdere exposities en projecten te hebben deelgenomen is Ruben gaan werken in het onderwijs. Sinds 2000 werkzaam bij de academie Creatieve Technologie en zijn voorgangers bij Saxion. Voornamelijk bij de opleiding Kunst en Techniek en de Engelse variant Art & Technology. Deels als docent, deels als opleidingscoördinator. Daarnaast is Ruben sinds 3 jaar lid van de beleidscommissie Saxion Kunst, Naast zijn werk is Ruben actief als bestuurslid en voorzitter van de werkgroep van Qua Art – Qua Science en bestuurslid van de Stichting Art Tweekelo.

Beide actief in het organiseren van projecten op het snijvlak van kunst, wetenschap en ondernemen.

Naast zijn werk is hij ongeveer 10 jaar actief als bestuurslid van de organisaties Qua Art-Qua Science, Stichting Art Tweekelo en Bridges 2013. Allen actief op het gebied van Kunst, wetenschap en ondernemen.